«Тасдиқ мекунам»
Ректори Донишгоҳи байналмилалии забонҳои хориҷии Тоҷикистон ба номи Сотим Улуғзода,
д.и.ф., профессор
________ Гулназарзода Ҷ. Б.
«___» ________ 2023

ТАҚРИЗИ МУАССИСАИ ТАҚРИЗДИҲАНДА

оид ба диссертатсияи Зокиров Сӯҳроб Ибодович дар мавзуи «Нақши арзишҳои маънавӣ дар фазои дигаргуниҳои фарҳангии ҷомеаи муосири Тоҷикистон» барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои фалсафа аз рӯйи ихтисоси 09 .00.11 – фалсафаи иҷтимоӣ (илмҳои фалсафӣ) пешниҳод шудааст.

Ҷаласа бо муаррифии рӯзномаи баррасишаванда ба рисолаи номзадии Зокиров Сӯҳроб Ибодович дар мавзуи «Нақши арзишҳои маънавӣ дар фазои дигаргуниҳои фарҳангии ҷомеаи муосири Тоҷикистон» барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои фалсафа аз рӯйи ихтисоси 09 .00.11 – фалсафаи иҷтимоӣ (илмҳои фалсафӣ) оғоз гардид. Сипас бо оғози ҷаласа мудири кафедраи фалсафа ва сиёсатшиносӣ, номзади илмҳои фалсафа, дотсент Маҷидов Диловар Ҳафизович суханро ба унвонҷӯ Зокиров Сӯҳроб Ибодович ҷиҳати ба иттилои ҳозирин расонидани нуктаҳои асосии диссертатсия дод. Диссертант оид ба мазмун ва муҳтавои кори таҳқиқотии худ маълумоти муфассал дод.

Аз ҷумла ӯ таъкид намуд, ки зарурияти таваҷҷуҳи мо ба тадқиқи масъалаи мазкур аз он бармеояд, ки дар раванди соҳибистиқлолӣ дар кишвари мо дигаргуниҳои куллӣ ба вуҷуд омаданд. Аз ҷумла, дигар гардидани сохти сиёсӣ, дигаргуниҳо дар соҳаи иқтисодиёт, ба монанди ғайридавлатикунонии корхонаҳо, рушди бахши хусусӣ ва бунёди корхонаҳои нав, дигар гардидани сохтори иҷтимоӣ, ба вуҷуд омадани гурӯҳҳо ва қишрҳои нави иҷтимоӣ, дигар гардидани тарзи ҳаёт, дигаргуниҳои тамоюлҳои арзишӣ дар соҳаҳои иқтисодиёт, иҷтимоиёту фарҳанг, дигаргуниҳо дар худшиносии инсонҳо ва ҳувияти миллӣ, этникӣ ва иҷтимоии онҳо ва ғайра.

Ҳамаи ин ба маънавиёти ҷомеа таъсири худро дар шаклҳои гуногун расонид. Баъзе аз онҳо агар ба ҳаёти маънавии ҷомеа таъсири мусбат расонида бошанд, баъзеи дигар аз таъсироти манфӣ ба он холӣ набуданд. Хусусан дар солҳои аввали ба даст овардани истиқлолият чунин падидаҳои таъсири мусбатдошта ба ҳолати арзишҳои маънавӣ дар ҳаёти ҷомеаи мо кам набуданд. Бояд зикр кард, ки зуҳури чунин буҳрони маънавӣ на танҳо ҷомеаи мо, балки қариб барои тамоми ҷомеаҳои ҷумҳуриҳои пасошӯравӣ хос буд. Яке аз омилҳои зуҳури чунин ҳолат аз он иборат буд, ки бо

фурӯпошии низоми ягонаи шӯравӣ табиист, ки пошхӯрии низоми арзишии мансуб ба он низ сурат гирифт. Акнун халои арзишие пайдо шуд, ки дар ҳолати набудани эътибори арзишҳои собиқ алҳол арзишҳои қобили эътибори нав ташаккул наёфта буд.

Бо вуҷуди ин вазъи иҷтимоӣ-фарҳангии замони муосир дар худ масъала ва равандҳои гуногунро касб намудааст, ки онҳо аз буҳронҳои гуногун, афзоиши падидаҳои номатлуби тундгароиву ифротгароӣ, рақобатҳои фарҳангӣ ва ғайра иборат мебошанд. Дар ин замина ҳаёти ҷамъиятии замони имрӯза хеле пуртазод ва мураккаб сурат мегирад ва аксар маврид ҳодисаҳои дар он баамаломада хусусияти ғайриинтизорӣ ва аҳёнан пешгӯинашавандаро доранд. Бинобар ин, шуури ҷамъиятӣ, аз ҷумла сатҳи психологияи ҷамъиятии он қобилияти ин дигаргуниҳоро на ҳамеша имконияти саривақт пайгирӣ карданро надошта, аксар маврид барои худ пайравӣ аз стратегияи мутобиқшавиро ба ин тағйиротҳо афзалият медиҳад. Вале, новобаста аз ин ҷараёнҳо қабати фаъоли шуури ҷамъиятӣ ба ин равандҳо ҷавоби муносиб медиҳад.

Ҳамаи ин масъалаҳо зарурияти таҳқиқи ин мавзуъро пеш оварданд ва мо дар рисола онҳоро вобаста ба вазифаҳои гузошташуда мавриди баррасӣ қарор додем.

Мубрамияти таҳқиқи вазъи иҷтимоӣ-фарҳангии замони муосир дар худ масъала ва равандҳои гуногунро касб намудааст, ки онҳо аз буҳронҳои гуногун, афзоиши падидаҳои номатлуби тундгароиву ифротгароӣ, рақобатҳои фарҳангӣ ва ғайра иборат мебошанд. Дар ин замина ҳаёти ҷамъиятии замони имрӯза хеле пуртазод ва мураккаб буда, аксар маврид ҳодисаҳои дар он баамаломада хусусияти ғайриинтизорӣ ва аҳёнан пешгӯинашавандаро доранд. Бинобар ин, шуури ҷамъиятӣ, аз ҷумла сатҳи психологияи ҷамъиятии он қобилияти ин дигаргуниҳоро на ҳамеша имконияти саривақт пайгирӣ карданро дошта, аксар маврид барои худ пайравӣ аз стратегияи мутобиқшавиро ба ин тағйиротҳо афзалият медиҳад. Вале, новобаста аз ин ҷараёнҳо қабати фаъоли шуури ҷамъиятӣ ба равандҳои иҷтимоӣ фурсати амиқ фурӯ рафтанро аз даст намедиҳад ва бо татбиқи ҷустуҷӯҳои арзишию фарҳангӣ маънии муҳтавои онҳоро барои дарки аъзои ҷомеа наздиктар месозад. Ҳамин тавр, муҳити ҳаёти ҷамъиятӣ то дараҷаи муайян барои шуури инсон тасаввурпазир ва ин фазоро баҳри ташкили зисту фаъолияти гуногунҷанбаи аъзои ҷомеа имконпазир мегардонад.

Бояд зикр кард, ки чунин раванди ҳаёти ҷамъиятӣ дар баробари арзишҳои моддии имрӯзҳо афзалиятёбанда, инчунин соҳаи маънавиро низ мадди назари субъектҳои дигаргунсозиҳои иҷтимоӣ қарор медиҳад, зеро соҳаи мазкур на танҳо таъсирпазири ташаккули муносибатҳои нави истеҳсолию идоракунӣ, балки аз бисёр ҷиҳат такягоҳу қутбнамои маънавии тамоюли инкишофи онҳо ба шумор меравад. Маҳз ҳамин ҷанбаи ҳаёти маънавӣ нақши онро дар танзиму идоракунии ҳаёти ҷамъиятии ҳар як давру замон меафзояд ва онро дар маркази таваҷҷуҳи

пажӯҳишӣ қарор медиҳад. Баҳри татбиқи ин ҳадаф баъзе аз назарияҳои густурдаи иҷтимоӣ ба таври ҳамаҷониба ва баъзеи дигар тавассути объекти омӯзиш қарор додани унсурҳои ҷудогона самти пажӯҳишияшонро пеш бурдаанд. Мо низ дар рисолаи худ шеваи дуюмро интихоб намудем ва арзишҳои маънавиро дар қаринаи дигаргуниҳои ҳаёти ҷамъиятии ҷомеаи тоҷикистонӣ мавриди омӯзиш қарор додаем. Маҳз омӯзиши ин масъала аҳамиятнокии мавзуи таҳқиқотиро тақвият медиҳад.

Муаллиф ба ин назар аст, ки мавзуи таҳқиқшаванда бо он низ вобаста аст, ки вазъи кунунии фарҳангӣ, тамоюлҳои бисёрҷанба ва шумораи зиёди мушкилиҳои иҷтимоӣ ва маънавиро ба вуҷуд овардааст. Дар баробари ин ҳаёти иҷтимоии шахс боз ҳам мураккабтар мегардад. Равандҳои ҷаҳонишавӣ ва буҳронҳои иҷтимоӣ-этникӣ, бегонашавии инсон аз худ, аз олами маънавии худ ва инчунин аз олами гирду атроф, фаъолшавии фазои интернетиву иттилоотӣ ва ғайра, то андозае барои ҳар як узви ҷомеа мушкилоти нав ба бор меоранд. Тадриҷан ҳаёти иҷтимоии шахс дар баробари ин равандҳои ҷаҳонишавӣ боз ҳам мураккабтар мегардад.

Навгониҳои илмӣ ва аҳамияти амалии натиҷаҳои кори диссертатсионӣ ба таҳлили асосҳои назариявии масъалаи ташаккули арзишҳои маънавӣ асос ёфта, дар рисола бори аввал хусусияти зуҳури арзишҳои маънавӣ дар ҳаёти ҷамъиятии даврони соҳибистиқлолии кишварамон таҳлили худро пайдо кардааст. Дар баробари ин: моҳияти арзишҳои маънавӣ ҳамчун падидаи иҷтимоию фарҳангӣ асоснок карда шудааст; таҳаввули диду назарҳои илмӣ оид ба моҳияти арзишҳои маънавӣ баррасӣ карда шудааст; омилҳои муҳимми таъсиррасон ба ташаккули арзишҳои маънавии афрод дар муҳити ҷомеаи тағйирёбанда нишон дода шудааст; бори аввал ба гардиши илмии фалсафаи иҷтимоӣ баррасии мақоми арзишҳои маънавӣ дар муҳити хоси фарҳангию иҷтимоӣ ворид гардидааст; алоқамандии ҳастии арзишҳои маънавӣ ва муносибатҳои истеҳсолии ҷомеа дар шароити муосир нишон дода шудааст; муайян гардидааст, ки ташаккулёбӣ ва ҳастии арзишҳои маънавӣ аз вижагиҳои мушаххаси муҳити муайяни фарҳангӣ вобастагӣ дорад; нақши арзишҳои маънавӣ барои паст кардани шиддати якрангкунонӣ ва умумикунонии ҳамаи шаклҳои фаъолияти ҳаёт дар раванди ҷаҳонишавӣ нишон дода шудааст; таносуби шаклҳои зуҳури арзишҳои маънавӣ вобаста ба муҳитҳои хоси фарҳангӣ ва тамоюлоти рушди ҷомеаҳо возеҳ баён гардидааст; бори аввал замина ва омилҳои риоя нашудани баъзе аз арзишҳои маънавӣ дар рафтору муносибати аъзои ҷомеа вобаста ба хусусиятҳои иҷтимоӣ ва фардии онҳо таҳлил шудааст.

Нуктаҳои асосии ба ҳимоя пешниҳодшаванда:

-арзишҳои маънавӣ дар тӯли умри чандин наслҳо дар заминаи дастовардҳои гуногуни ҳаёти ҷамъиятии одамон ташаккул меёбанд. Бинобар ин, арзишҳои маънавиро якбора дигаргун кардану унсурҳои нав

ба он ворид намудан мушкил буда, ин амал фаъолияти бомарому ҳадафмандонаро тақозо менамояд;

1. барои дарки воқеияти ташаккулёбӣ ва ҳастии арзишҳои маънавӣ пайгирӣ аз хусусияти сохторёбии онҳо ё ин ки шаклҳои зуҳури арзишҳои маънавӣ ба шакли умум ва вобаста ба вижагии муҳитҳои мушаххаси фарҳангӣ муҳим аст;
2. арзишҳои маънавӣ тарзи мавҷудияти худмухтору мустақил надоранд, бақо ва рушди онҳо ба инкишофи соҳаҳои дигари ҳаёти ҷомеа, бахусус истеҳсолоти моддӣ алоқамандии зич дорад;
3. дар ҷомеа на ҳамаи афроду гурӯҳҳои иҷтимоӣ ба таври якхела омодаи риоя ва пайравӣ кардан аз арзишҳои маънавӣ ҳастанд. Барои зуҳури чунин падидаҳо омилҳои гуногун таъсир мерасонанд, ки онҳо на танҳо вобаста ба вазъи иҷтимоию иқтисодӣ, балки ба сифатҳои фардии одамон ва таъсири муҳитҳои гуногуни тарбиявию фарҳангӣ вобастагӣ доранд;
4. ҳамаи қишрҳои ҷомеа моҳияти арзишҳои миллиро дарк менамоянд. Ин дарк ё огоҳӣ дар ҳаракатҳои ҷамъиятӣ, дар осори бадей-фарҳангӣ ва дар эҳёи арзишҳои маънавӣ ва фарҳангӣ ифода меёбад. Маҳз дар марҳилаи ҳозира, ки мо дар раванди давлатсозӣ қарор дорем, зарур аст, ки хусусиятҳои анъанаҳои фарҳангӣ, аз ҷумла анъанаи маънавӣ кушода шавад. Чунки анъанаҳои маънавӣ метавонанд ба рушди иҷтимоӣ ва иқтисодии ҷомеа таъсир расонанд;
5. ҷанбаҳои гуногуни ҳаёти маънавии ҷомеа ба таври бояду шояд омӯхта нашудаанд, махсусан анъанаҳои маънавӣ дар раванди истиқлолият ва ҷойгоҳи он дар ҷомеаи муосири тоҷик. Ба ғайр аз ин, вазъият ва ҷойгоҳи анъанаҳои маънавӣ бояд мавриди таҳлили илмӣ-фалсафӣ қарор гирад. Фарҳанги маънавӣ яке аз қисматҳои ҳастӣ ва ташаккулдиҳандаи шуури ҷамъиятӣ буда, метавонад танзимгари рушди ҷомеа гардад.
6. равандҳои глобализатсионӣ барои якрангкунонӣ ва умумикунонии ҳамаи шаклҳои фаъолияти ҳаёт равона гардида, тамоми минтақаҳои ҷаҳонро фаро гирифтаанд. Ин таъсир ва таҳдидҳо, пеш аз ҳама, ба ҳаёти фарҳангӣ ва анъанаҳои маънавии халқу миллатҳои гуногун таъсир расонда, ба онҳо зарбаҳои ҳалокатбор мезанад. Дар чунин ҳолатҳо анъанаҳои маънавӣ метавонанд ҳамчун сипар барои ҳифзи арзишҳои фарҳангии ҷомеа ва баланд бардоштани ҳисси худшиносиии милливу ватандорӣ хидмат намоянд.
7. дар шароити кунунӣ ҳар як фарди ҷомеа имконият дорад, ки шахсияти иҷтимоии худро мувофиқи тамоюлҳои арзишӣ ва ҷаҳонбинии худ интихоб намояд. Аммо, бе дарки таърихи гузашта, фарҳанг ва махсусан маънавиёт наметавон ҳаёти минбаъдаро рушд бахшид. Чунки омӯзиши таҷрибаи наслҳои

пешин, фарҳанг ва маънавиёт метавонад барои ташаккули муносибатҳои нав дар ҷомеа роҳ кушояд;

8. барои муайян кардани робитаҳои асосӣ ва инчунин механизмҳои таъсири иҷтимоиву фарҳангии инсон, минбаъд моҳияти ҷомеаи муосирро ҳамчун як организми том ва ҷудонашаванда фаҳмидан лозим аст. Дар чунин ҳолат вазифаи асосӣ дар муайян намудани мавқеи инсон дар ҷомеа ва таъсири он ба ҷаҳон, ташаккули системаи сифатҳои шахсият, ки ба ҳамоҳангсозии муносибатҳои он бо табиат, одамони дигар ва худи онҳо, ташаккули шахсияти рӯҳан рушдёфта, ки андозаҳои масъулияти худро барои нигоҳдории ҳастии худ дарк мекунанд, ба назар гирифта мешаванд. Яъне дар чунин ҳолат зарурияти пайдо кардани роҳҳои навсозии маънавии ҷомеа дар зери таъсир, аз ҷумла анъанаҳо пайдо мешавад, ки омӯзиши ин масъалаҳо зарур аст.

Аҳамияти назариявӣ ва амалии таҳқиқот дар он ифода меёбад, ки мавод ва хулосаю натиҷаҳои бадастомада дар рафти таҳлилу таҳқиқҳои минъбаъдаи масъалаи арзишҳои маънавӣ дар ҳаёти дигаргуниҳои фарҳангии ҷомеаи муосир, навиштани диссертатсияҳо, таҳияи китобҳои дарсӣ, воситаҳои таълимӣ ва курси лексияҳо барои донишҷӯён аз фанҳои фалсафаи иҷтимоӣ, сотсиология, фарҳангшиносӣ ва арзишшиносӣ метавонанд истифода шаванд.

Соҳаи таҳқиқот. Мавзуи таҳқиқот ба шиносномаи ихтисосҳои Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз рӯйи ихтисоси 09.00.11 - фалсафаи иҷтимоӣ (илмҳои фалсафӣ) мувофиқат менамояд.

Марҳилаҳои таҳқиқот. Доираи таърихии таҳқиқот аз давраи қадим то муосирро дар баргирифта, таҷассумкунандаи рушди идеяҳои фалсафӣ дар бораи арзишҳои маънавӣ дар ҳаёти ҷомеа мебошад.

Заминаҳои эмпирикии таҳқиқотро далелҳои ба илм асосёфта, натиҷаҳои таҳқиқотҳои сотсиологӣ ва маълумоти расмии оморӣ ташкил медиҳанд. Пойгоҳи меъёрӣ-эмпирикии таҳқиқоти мазкурро муқаррароти Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон ва санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки ба ҳаёти маънавии ҷомеаи имрӯза ва шароити ҷаҳонишавӣ равона шудаанд, дар бар мегирад.

Дараҷаи эътимоднокии натиҷаҳои таҳқиқоти диссертатсиониро дақиқияти маълумот, кифоягии ҳаҷми маводи таҳқиқотӣ, тасвиби натиҷаҳои таҳқиқот ва ҳаҷми интишорот, таҳлилу баррасӣ ва мусоҳибаи муаллиф бо муҳаққиқони соҳа ва муқоисаи илмию амалӣ тақозо менамоянд. Хулосаҳо ва тавсияҳои муаллиф дар асоси таҳлили илмии натиҷаҳои таҳқиқоти назариявӣ ва амалӣ пешниҳод шудаанд.

Таҳқиқоти диссертатсионии мазкур кори илмие мебошад, ки онро муаллиф мустақилона анҷом додааст. Дар таҳқиқот диссертант асосҳои назариявии нақши арзишҳои маъавӣ дар ҳаёти фарҳангии ҷомеа ва усулҳои татбиқи амалии онро дар доираи фалсафаи иҷтимоӣ мавриди таҳқиқ қарор додааст. Ғояҳо ва натиҷаҳои таҳқиқот бо назардошти натиҷаҳои назариявӣ, хулосаҳо, нуктаҳои асосии ба ҳимоя пешниҳодшаванда ва тавсияҳои амалӣ дастоварди бевоситаи муаллифи диссертатсия мебошад. Корҳои илмии нашршуда ва маърӯзаҳои муаллиф дар конференсияҳои илмӣ-назариявии ҷумҳуриявӣ ва байналмилалӣ салоҳияти ӯро доир ба масъалаҳои баррасишаванда дар диссертатсия тасдиқмекунанд.

Дар диссертатсия, дар шаш банд ба таври дақиқ ва мушаххас тавсияҳои муаллиф оид ба истифодаи амалии натиҷаҳои таҳқиқот дарҷ ёфтаанд. Ҳамзамон, кори таҳқиқотии мазкур боз аз он ҷиҳат ҷолиби таваҷҷуҳ аст, ки муаллиф дар анҷоми ҳар як фасл зерфасли он хулосаҳои илмӣ ва дар охир тавсияҳои хешро, ки ҷанбаи амалӣ доранд, пешниҳод менамояд.

Дар баробари муваффақиятҳо ва дастовардҳои назарраси муаллиф бояд зикр намуд, ки дар диссертатсия баъзе камбудиҳо низ ба назар мерасанд. Аз назари мо, зикри онҳо барои такмили минбаъдаи таҳқиқи мавзуъ аз аҳамият холӣ намебошад:

1. Зимни таҳлили масъала муаллифи рисола мебоист таъсири омилҳои ба дигаргуншавии арзишҳои маънавии ҷомеа ҷойдоштаро гуруҳбандӣ намуда, афзилиятнокии онҳоро бо мисолҳои мушаххас нишон медод. Ҳарчанд дар рисола ин омилҳо зикр шудаанд, вале гуруҳбандии онҳо равшан ба назар намерасад.

2. Сатҳи муносибати аъзоёни ҷомеаро нисбати арзишҳои маънавии тағйирёфта нишон додан арзишии илмии рисоларо метавонист боз ҳам беҳтар намояд.

3. Ҷанбаҳои барои анҷом додани таҳқиқотҳои минбаъда вобаста ба ин мавзуъро нишон додани муаллиф камтар ба назар мерасад.

4. Дар саҳифаҳои алоҳидаи диссертатсия хатоиҳои техникӣ ба назар мерасанд, ки ислоҳи онҳо арзиши илмии таҳқиқотро ғанитар мегардонад.

Ин пешниҳодҳои зикрёфта характери тавсиявӣ дошта, албатта арзиши илмии корро кам намесозанд. Диссертатсияи Зокиров Сӯҳроб Ибодович тадқиқоти комилу фарогир ва мустақилона ба анҷом расидаи илмӣ мебошад. Матн ва мазмуни автореферат ба мазмун ва муҳтавои диссертатсия мувофиқат мекунад. Мақолаҳо ва маводи таълифкардаи диссертант низ фарогири масъалаҳои мухталифи мавзуи тадқиқотӣ мебошанд.

Диссертатсияи Зокиров Сӯҳроб Ибодович дар мавзуи «Нақши арзишҳои маънавӣ дар фазои дигаргуниҳои фарҳангии ҷомеаи муосири Тоҷикистон» барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои фалсафа аз

рӯйи ихтисоси 09 . 00. 11 – фалсафаи иҷтимоӣ, ба талаботи «Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ», ки бо Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021, таҳти № 267 тасдиқ шудааст, ҷавобгӯ буда, муаллифи он барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои фалсафа аз рӯйи ихтисоси 09. 00. 11 – фалсафаи иҷтимоӣ сазовор мебошад.

Тақриз дар ҷаласаи кафедраи фалсафа ва сиёсатшиносии Донишгоҳи байналмилалии забонҳои хориҷии Тоҷикистон ба номи Сотим Улуғзода дар таърихи 4 октябри соли 2023, суратҷаласаи №3 муҳокима карда шуд.

Тақриз аз ҷониби прфессори кафедраи фалсафа ва сиёсатшиносии Донишгоҳи байналмилалии забонҳои хориҷии Тоҷикистон ба номи Сотим Улуғзода, д.и.ф., Карамхудоев Ш.Х. омода карда шудааст.

Муқарриз: д.и.ф., профессор Карамхудоев Ш.Х.

Раискунанда: н.и.ф., дотсент,
мудири кафедраи фалсафа ва сиёсатшиносӣ,
Нишона: 734003, Ҷумҳурии Тоҷикистон,
ш.Душанбе, кӯчаи. Ф. Муҳаммадиев 17/6
Тел.: +992 (37) 232-51-04. 232 50 00
Сомона: www.ddzt.tj Маҷидов Д .Ҳ.

Имзои Маҷидов Д.Ҳ -ро
тасдиқ мекунам:
Сардори Раёсати кадр ва корҳои махсусӣ
ДБЗХТ ба номи Сотим Улуғзода Юсупова Б.Ғ.

РАЁСАТИ КАДРҲО ВА КОРҲОИ МАХСУС
ДОНИШГОҲИ БАЙНАЛМИЛАЛИИ ЗАБОНҲОИ ХОРИҶИИ ТОҶИКИСТОН БА НОМИ СОТИМ УЛУҒЗОДА